

Завдяки програмному забезпеченню AtteStat обробляємо викиди за допомогою методів, що засновані на критерії Смірнова-Грабса, критерії Диксона, які розроблено спеціально для оброблення малих вибірок (від 3 до 30) і задля виключення одного викиду (min або max).

Таким чином, методично правильне врахування впливу зазначених чинників під час оброблення групових експертних оцінок за виконання комплексного тестування з іноземної мови забезпечує підвищення достовірності результатів оцінювання рівня сформованості ІКК слухачів.

Проведені дослідження існуючих математично-статистичних методів вирішення поставленого у статті завдання, а саме підвищення достовірності визначення рангових оцінок слухачів і відбору компетентних експертів забезпечують обґрунтування запропонованого методичного підходу оцінювання рівня сформованості ІКК слухачів, який органічно поєднує реалізацію методів оброблення експертних оцінок та оброблення викидів на базі сучасного спеціалізованого програмного рішення.

Оскільки оцінки медіани робастні – стійкі та нечутливі до різних відхилень у вибірці, то її оцінювання є пріоритетними за наявності викидів. Отже, завдяки робастності, медіана Кемені є саме таким підходом, що спрямований на зниження впливу навіть невеликого числа викидів на результат оцінювання рівня сформованості ІКК слухачів.

Методично вірно застосування математично обґрунтованих обчислень результатів комплексного тестування з іноземної мови за сукупністю оцінок від групи експертів із застосуванням методу медіани Кемені з урахуванням наявності аномальних вимірів за допомогою програмної надбудови AtteStat підвищує їхню достовірність і дозволяє оцінити компетентність кожного з експертів та узгодженість групи в цілому.

Незважаючи на те, що вже сьогодні запропоноване рішення може бути інструментом удосконалення управління процесом навчання іноземним мовам у ВНЗ України, задля отримання більш якісного результату треба додатково розглянути питання вдосконалення методу медіани Кемені, що вимагає подальших методологічних досліджень і практичної перевірки у визначеному напрямі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аванесов В. С. Научные проблемы тестового контроля знаний / В. С. Аванесов. – М. : ИЦПКПС, 1994. – 135 с.
2. Биков В. Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – № 1(15). – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em15/emg.html>
3. Кемені Дж. Кибернетическое моделирование: Некоторые приложения / Дж. Кемені, Дж. Снелл. – М. : Советское радио, 1972. – 192 с.
4. Мухин О. И. Моделирование систем [Електронний ресурс] / О. И. Мухин. – Режим доступа : <http://stratum.ac.ru/textbooks/modelir/lection36.html>
5. Орлов А. И. Экспертные оценки. Учебное пособие / А. И. Орлов. – М. : Экзамен, 2002. – 31 с.
6. Субетто А. И. Квалитология образования / А. И. Субетто. – СПб.; М. : ИЦПКПС, 2000. – 220 с.
7. Хабаров С. П. Экспертные системы [Електронний ресурс] / С. П. Хабаров. – Режим доступа : http://www.habarov.spb.ru/new_es/index.html
8. Черепанов В. С. Экспертные оценки в педагогических исследованиях / В. С. Черепанов. – М. : Педагогика, 1989. – 152 с.

УДК 378.147.091.33-028.21:81'243:303.446.2

Василенко І. О.

старший викладач Київського економічного
університету імені Вадима Гетьмана

Струтинська І. Ю.

старший викладач Київського економічного
університету імені Вадима Гетьмана

ВРАХУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНИХ АСПЕКТІВ У РОБОТІ З ТЕКСТОВИМИ МАТЕРІАЛАМИ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Стаття присвячена дослідженню процесу формування міжкультурної компетенції при викладанні іноземних мов завдяки інтерпретації оригінального тексту.

Ключові слова: міжкультурна компетенція, діалог культур, інтерпретація, текстовий матеріал, аспект, філологічна герменевтика, когнітивна діяльність.

Василенко І. А., Струтинська І. Ю. *Учет межкультурных аспектов в работе с текстовыми материалами в процессе преподавания иностранного языка. Статья посвящена исследованию процесса формирования межкультурной компетенции в обучении иностранным языкам путем интерпретации оригинального текста.*

Ключевые слова: межкультурная компетенция, диалог культур, интерпретация, текстовый материал, аспект, филологическая герменевтика, когнитивная деятельность.

Vasylenko I. O., Strutynska I. Y. *Taking into consideration cross-cultural aspects while working with texts in the process of a foreign language teaching. The article is devoted to research of the process of cross-cultural competence formation when teaching foreign languages through interpretation of a literary work.*

Key words: cross-cultural competence, dialogue of cultures, interpretation, written material, aspect, sense, philological hermeneutics, cognitive activity.

Відносини мови і культури – дуже давня тема, яка завжди була приводом для виникнення суперечностей серед лінгвістів і мислителів. Одні з них, починаючи з Платона, стверджували, що мова створює культуру, оскільки ідеї, закладені в нашій голові від народження як прожилки в брилі мармуру (Лейбніц), інші (Локк, Гумбольдт та їхні послідовники) вважали, що мова – пасивне дитя культури. Однак обидві сторони сходилися на тому, що мова і культура не існують одне без одного, що вони нероздільні. Хоча більшість сучасних лінгвістів впродовж цього історичного спору наполягають на відносній самостійності в розвитку мови та її вирішальній ролі у створенні світогляду, менталітету та всіх алгоритмів розумового сприйняття. При цьому незаперечним є той факт, що мова не тільки відчуває на собі вплив культури, але й абсолютно незрозуміла без неї.

Проте, не зважаючи на очевидність цього питання, культурна освіта залишається тією частиною вивчення мови, що часто ігнорується, оскільки культура сприймається як складне та гнучке поняття. На підставі аналізу стану цієї проблеми в психолого-педагогічній і лінгводидактичній літературі були виділені певні суперечності між потребою суспільства у фахівцях, які володіють іноземною мовою та демонструють високий рівень міжкультурної компетенції та здатні орієнтуватися в соціокультурному середовищі, готові до професійного та особистісного спілкування з представниками інших країн, з одного боку, та недосконалістю їхньої підготовки у сучасних ВНЗ, – з іншого.

В ідеалі, максимально наблизитись до цільової культури можна шляхом взаємодії з носіями мови. З іншого боку, можна стверджувати, що літературні здобутки нації містять у собі основну частину культурної спадщини. У результаті специфічного суспільного та історичного розвитку кожна культура створила свою систему конкретних та абстрактних понять, долучитись до яких можна через діалог культур, чому в значній мірі сприяє робота з оригінальними текстами. Отже, у пошуках шляхів забезпечення процесу формування міжкультурної компетенції фахівці звертаються до інтерпретації оригінального тексту. З точки зору сучасної дидактики, текстовий матеріал в усній і письмовій формі залишається базовим навчальним матеріалом при вивченні іноземних мов, оскільки саме під час роботи з текстом через засвоєння лексичних і граматичних явищ формуються мовні навички, стимулюються розумові процеси, аналізується екстралінгвістична інформація. Тобто, можна стверджувати, що на сьогоднішній день текстовий матеріал є одним із найважливіших джерел мовної комунікації, який сприяє розвитку міжкультурної компетенції та представляє величезний потенційний інтерес для сучасної міжкультурної концепції викладання іноземних мов. Якщо ж розглядати автентичний текст з позицій формування міжкультурної компетенції, то він представляється нам одним із найбільш прийнятних та ефективних засобів її формування. На відміну від країнознавчої компетенції особистості міжкультурна компетенція базується на зіставленні двох і більше культур, на розумінні чужої культури, що є абсолютною вимогою до сучасної міжкультурної комунікації.

Для формування міжкультурної компетенції особливо важливе значення мають оригінальні неадаптовані тексти, як найбільш наближені до культури мови, що вивчається. Навіть незначна адаптація мовних структур може негативно вплинути на емоційний складник тексту. Проте при правильному виборі дидактичних і методичних засобів автентичний текст здатний впливати на всі аспекти формування міжкультурної компетенції (знання, уміння, ціннісні орієнтації та рефлексію). У цьому зв'язку представляється необхідним визначити основні аспекти формування міжкультурної компетенції при викладанні іноземних мов. *Аспект сприйняття*, для якого характерна активна *інтерпретація*, що ґрунтується на основі власного досвіду. Такий аспект сприйняття інформації може призвести до протилежної інтерпретації у разі зіткнення з іноземним текстовим чи усним матеріалом. Далі необхідно брати до уваги той факт, що лінгвістичні поняття існують у взаємодії з іншими поняттями, утворюючи певну систему. Тобто йдеться про *аспект розвитку значення*, коли реципієнт спочатку повинен засвоїти певну систему понять для подальшої правильної інтерпретації окремих понять. *Аспект комунікативного аналізу*. На наступному етапі, коли виникає необхідність комунікації, мова пропонує багато можливостей для реалізації комунікативного наміру. При цьому реципієнт відчуває необхідність подолання стереотипів, що склалися у нього на рівні комунікації та мислення, шляхом розпізнавання певних мовних індикаторів. З точки зору *міжкультурного аспекту* постає питання можливості повного розуміння текстового матеріалу іноземним читачем, адже він є носієм не тільки іншої мови, але й іншого культурного простору. За таких умов у нього неминує виникати бажання перенести власні знання та уявлення в простір чужої культури, замість того, щоб долучитись до культурно-історичних традицій країни, мову якої він вивчає.

Для нас особливий інтерес у цьому зв'язку представляють труднощі, які виникають у студентів під час роботи з текстовими матеріалами з іноземних джерел. Сприйняття фактів іноземної культури в тексті характеризується національно-специфічними відмінностями, що існують між рідною та іншою культурами. Відтак проблема розуміння постає досить гостро, оскільки саме ці відмінності створюють певні труднощі в процесі сприйняття іноземного тексту, що може призвести до неадекватної інтерпретації проявів культури іноземного середовища. Перш за все, не враховуючи певні культурні норми, від яких безпосередньо залежать лексичні та синтаксичні структури, іноземні студенти не можуть адекватно сприймати чужий світогляд, розуміння якого доступне тільки через конкретну мову та її культуру. Навчаючи іноземній мові з урахуванням міжкультурних аспектів, ми даємо студентам можливість налагодити зв'язок між мовою та культурою, якщо хочемо підготувати їх для широкого спектру використання мови та дозволити повністю реалізувати свій комунікативний потенціал.

Пристаючи до практичної роботи з текстовим матеріалом, треба враховувати, що найголовнішим критерієм для відбору тексту залишається його висока художня цінність, насамперед тому, що через такий текст відкривається доступ до національно-культурних компонентів іноземного літературного матеріалу. Важливо відзначити, що текст, як і в усній, так і в письмовій формі, постає в якості «відкритого повідомлення» культури, її

локалізованого і одночасно рухомого фрагменту. При цьому рух (буття, функціонування) тексту в культурі обумовлений механізмами культурної трансляції, завдяки якій тексти культури утворюють мета-текст – простір культури та її смислових і життєвих цінностей. З цієї точки зору будь-який текст має універсальні функції культурного тексту незалежно від його мовної специфіки. Граничними контурами розуміння певного тексту, як видається, виступають культурно-історичні традиції, причому узяті не тільки у власне художньому, але й у загальнодуховному (філософському, науковому, світоглядному тощо) змісті. Іншими словами, процедура розуміння тексту передбачає контекстні умови, у зв'язку з чим йому притаманний певний релятивізм при трансляції та ретрансляції [3].

З одного боку, кожен текст представляє собою зв'язний знаковий комплекс, своєрідну екземпліфікацію законів «мови як глобального явища з погляду сучасного мовознавства» [7, с. 5]. З іншого боку, будь-який текст стає текстом як джерелом тільки після його дослідження, під яким розуміється його інтерпретація в певному лінгвістичному та культурному контексті. При цьому слід підкреслити творчий характер розуміння, результатом якого є «злиття горизонтів», згідно з Х.-Г. Гадамером [6], тобто розширення культурного горизонту інтерпретатора за рахунок зрозумілого ним, або перетворення чужого в «чуже – своє», за М.М. Бахтіним [1]. Згідно з концепцією М. М. Бахтіна, розуміння тексту включає в себе окремі рівні, кожен з яких виконує свою функцію: сприйняття тексту; розпізнання тексту і розуміння його загального значення в певній мові; розуміння його значення в контексті певної культури; активне діалогічне розуміння його сенсу, яке збігається з його формуванням [1, с. 361]. Виходячи з цієї концепції, розуміння тексту вимагає виходу за межі його буквального прочитання і може бути визначено як тлумачення, інтерпретація шляхом співвіднесення з іншими текстами та культурним контекстом. Саме тому адекватне сприйняття іншомовного тексту відбувається лише тоді, коли інтерпретатору вдається осмислити комунікативний намір автора, спираючись на інформацію, взяту з пам'яті.

З точки зору філологічної герменевтики, основи якої були закладені в працях Ф. Шлейєрмахера, В. Дільтея, М. Хайдеггера, Х.-Г. Гадамера, П. Рікера, Ю. Габермаса та ін., розуміння є процесом осягнення сенсу (або сенсів) тексту [3, с. 5]. Як відомо, осягнення сутності будь-якого тексту завжди пов'язане з вивченням і визначенням причинно-наслідкових відносин мовного та ментального, вербального та когнітивного характеру. У зв'язку з цим розуміння виявляється тим складним і багатоетапним процесом, який починається в момент впізнавання і поступово переходить до осягнення, декодування, осмислення і подальшої інтерпретації. Тобто відбувається процес зіткнення світогляду автора тексту та інтерпретатора, оскільки розуміння будь-якого текстового матеріалу зумовлене комплексом соціально-психологічних, мовних і культурних факторів, контекстом буття інтерпретатора.

Спробуємо подивитись на інтерпретацію та її функції детальніше. Появу терміну «інтерпретація», зазвичай, пов'язують з роботами Х.-Г. Гадамера, де інтерпретація набуває значення «додавання сенсу до тексту», тобто привнесення в авторський текст смислового значення, відсутнього в самому тексті. Сам текстовий матеріал розглядається як «відкрита знакова система», що потребує актуалізації, при цьому художня чи наукова цінність тексту відступає на другий план. Сенс тексту вважається мінливим, тому жодна його інтерпретація не може бути абсолютною. Сприйняття тексту є власним сприйняттям інтерпретуючого, додаванням свого розуміння тексту до існуючого матеріалу.

У процесі інтерпретації тексту можна виділити такі етапи, як припущення, висунення гіпотези, обґрунтування висновків і порівняльний аналіз сприйнятого тексту із запропонованим. У результаті узгодження цих етапів досягається розуміння змісту тексту. Внаслідок активної ролі реципієнта, який вносить в інтерпретацію текстового матеріалу власні уявлення про життя та життєві цінності, стає можливим існування декількох різних інтерпретацій одного тексту, що пояснюється також різним рівнем готовності до розуміння і різними характеристиками мовних особистостей. Існують різні моделі інтерпретації автентичного тексту: структурно-аналітична, соціологічна, комунікативна, граматична, стилістична, історична. Обрана модель інтерпретації визначає форми, методи і прийоми роботи з текстом. На основі інтерпретації ми можемо оцінити ступінь і глибину розуміння тексту реципієнтом. Коли інтерпретація текстового матеріалу культурологічно осмислена, долається неповнота його первісного розуміння. Звідси розуміння тексту залежить від «екстралінгвістичних умов комунікації, від тезаурусу комунікантів, від їхніх фонових знань» і «співвідноситься з тією внутрішньою моделлю світу, яка створюється у свідомості людини» [7, с. 86]. Отже, інтерпретація постає як цілеспрямована когнітивна діяльність, яка пов'язана з перекладом висловлювання на іншу мову.

Інтерпретація виконує певні функції, серед яких найбільш очевидно виділяється функція накопичення сенсів, тому текст сприймається інтерпретатором в якості відкритої культурно-інформаційної системи. Накопичення сенсів не може бути безмежним, з чого випливає, що ця функція інтерпретації має свої обмеження. Наступна функція інтерпретації може бути визначена як корелююча. Вона проявляється більш опосередковано, проте значення інтерпретації в актуалізації концептуально-образних характеристик тексту в умовах іншої культурно-історичної парадигми навряд чи можна переоцінити. Корелююча функція інтерпретації, таким чином, здійснює не просто актуалізацію авторського тексту, а відтворення цього тексту в контексті зовсім іншого логічного розгортання. Проте парадигми, присутні в культурному просторі, дозволяють встановити тільки найзагальніші, зовнішні вектори процесів, що розгортаються в певній культурі. Внутрішня, фундаментальна природа цих процесів підпорядкована закону розгортання культурних сенсів. Разом з тим не будь-який сенс виражається в понятті, піддається ідеалізації та раціоналізації. Сенс слова не є повним, оскільки, згідно з Л.С. Виготським, у кінцевому підсумку завжди впирається в поняття миру та у внутрішню будову особистості в цілому [5, с. 305–306]. Єдність же, синхронне буття сенсів оформлюється в логіку культури. Проте іноземна культура

може бути зрозумілою тільки при зіставленні з рідною культурою, з тими знаннями, якими вже володіють студенти.

Формуванню уявлень про специфіку іншої культури, особливості побуту, звички носіїв, історію та традиції певної країни сприяють саме тексти автентичного спрямування. Наближення до реальних умов вживання мови при роботі з автентичними текстами сприяє подальшому самостійному використанню автентичних мовних засобів. При цьому, відбираючи тексти для роботи зі студентами з недостатнім рівнем мовної підготовки, необхідно враховувати також принцип доступності та логічності подання інформації. У художніх текстах використовуються різні форми мовного узусу, зокрема, фразеологізми та прислів'я, через пізнання яких з'являється можливість долучитись до національної культури носіїв мови, їхньої історії, традицій, способу життя. Такий підхід до викладання іноземної мови сприяє розширенню лінгвістичних і країнознавчих знань студентів, дозволяє їм краще зрозуміти специфіку та своєрідність іншої мови та культури. Завдяки використанню автентичних текстів досягається формування комунікативної компетенції, що, власне, і є основною метою навчання іноземної мови.

Формування комунікативних навичок відбувається завдяки вивченню різнопланових текстових матеріалів автентичного характеру, що дає можливість студентам значно розширити активний і пасивний лексичний запас, задіяти нові граматичні конструкції. Таким чином відбувається також формування лінгвістичної компетенції. Завдяки автентичності текстового матеріалу здійснюється максимальне наближення до реальної мовної ситуації, тобто формується соціолінгвістична компетенція. До того ж робота з автентичним текстовим матеріалом навчає вмінню чітко та логічно вибудовувати свої думки та адекватно інтерпретувати іншомовні джерела інформації, розвиваючи дискурсивну компетенцію. Автентичність тексту дозволяє студентам налаштуватись на діалог культур через розширення уявлень про культуру, традиції та стиль життя країни, мову якої вони вивчають, що, безсумнівно, сприяє формуванню соціокультурної компетенції. Розвиваючи різні види комунікативної компетенції, ми реалізуємо кумулятивну функцію мови і здійснюємо акультурацію студентів через ознайомлення їх із фоновими знаннями, явищами дійсності носіїв мови, що вивчається. Завдяки автентичним ресурсам, отриманим із різних джерел, студенти починають розуміти систему цінностей країни досліджуваної мови, поводитись відповідно до прийнятних у країні норм, орієнтуватись у культурологічних реаліях сучасного життя і знаходити як спільне, так і відмінне в рідній та інших культурах.

Підсумовуючи, зазначимо, що сучасна методика викладання іноземних мов націлена, окрім традиційних аспектів (фонетичного, лексичного, граматичного, стилістичного), на відносно новий – лінгвокраїнознавчий, який був уперше в історії лінгводидактики запроваджений Є. М. Верещагіним і В. Р. Костомаровим. Лінгвокраїнознавча методика базується на такій аксіомі: «В основі мовних структур лежать структури соціокультурні». Ми пізнаємо світ за допомогою мислення в певному культурному полі і користуємось мовою для вираження своїх вражень, думок, емоцій і сприйняття дійсності. Лінгвокраїнознавча компетенція є невід'ємною частиною міжкультурної компетенції, хоча ці поняття не ідентичні. Так, лінгвокраїнознавча компетенція характеризується здатністю користуватись системою національно кодифікованих фонових знань про країну досліджуваної мови, а міжкультурна компетенція – це здатність будувати адекватну комунікацію за допомогою набутих фонових знань. Враховуючи міжкультурні аспекти в роботі з текстовими матеріалами, пам'ятаємо, що для коректного вибору адекватних принципів формування міжкультурної компетенції в процесі інтерпретації тексту необхідно дотримуватись певних дидактичних засад, а саме: відбирати художні тексти відповідно до поставлених цілей; використовувати активні форми і методи навчання (комунікативний, культурологічний і лінгвістичний); забезпечувати цілісність мовної підготовки професійного спрямування та міжкультурної підготовки; забезпечувати поетапність організації навчальної діяльності.

Отже, володіння достатнім запасом мовних засобів для вільної комунікації з носіями іноземної мови, що передбачає мовна компетенція, та володіння достатнім запасом фонових знань для здійснення ефективної комунікації з представниками іншомовних культур, що є пріоритетом лінгвокраїнознавчої компетенції, створюють успішну міжкультурну компетенцію.

У сучасному суспільстві динамічно розширюються міжнародні ділові зв'язки, тому однією з нагальних проблем педагогіки вищої школи є проблема формування готовності студентів до іншомовного ділового спілкування, що виступає важливим показником професіоналізму фахівця в будь-якій сфері. Практика міжнародного ділового співробітництва показує, що успішність та ефективність ділових контактів значною мірою залежить від рівня сформованості міжкультурних компетенцій.

Готовність і здатність до іншомовного ділового спілкування є професійно важливою якістю фахівця, що забезпечує йому встановлення із закордонними партнерами відносин паритетного співробітництва та конструктивного вирішення проблем, адже ділове спілкування – це складний, багатоплановий процес укладання і розвитку контактів між діловими партнерами, який визначається потребами спільної діяльності.

Завдання викладача стосовно формування навичок міжкультурної компетенції на заняттях з іноземної мови полягає в тому, щоб завдяки правильно підібраній інформації та відповідній методиці допомогти студентам:

- розвивати розуміння того, що всім людям притаманна культурно-обумовлена поведінка;
- усвідомлювати, що такі соціально обумовлені поняття, як вік, стать, клас і місце проживання, певним чином впливають на спосіб життя людей;
- стати більш обізнаними щодо традиційної поведінки в типових ситуаціях у цільовій культурі;
- підвищити їх обізнаність щодо культурних конотацій слів і словосполучень у цільовій мові;

- розвинути в собі здатність оцінювати і вдосконалювати узагальнені знання про цільову культуру в межах своєї навчальної програми;
- розвивати навички, необхідні для знаходження та систематизування інформаційних джерел стосовно цільової культури;
- стимулювати інтерес до цільової культури, формувати толерантне ставлення до її представників, а також загалом повагу до культур інших народів, готовність до ділової співпраці в іншомовному середовищі;
- розвивати уміння і навички щодо усвідомлення та застосування своїх культурних ресурсів в умовах іншомовного міжкультурного спілкування.

Таким чином, міжкультурна комунікація передбачає розвиток здатності розуміти спільні та відмінні риси між рідною та іншомовною культурою з метою вдосконалення властивостей міжкультурно-орієнтованої особистості, яка здатна вільно орієнтуватися в різних культурах, при цьому володіє ситуативною гнучкістю і здатністю адекватно реагувати на виникаючі проблеми в процесі взаємодії з представниками інших культур.

Отже, досягненню взаєморозуміння в процесі міжкультурної комунікації сприяє міжкультурна компетенція, яка означає здатність спілкуватися з урахуванням культурних особливостей і стереотипів мислення. Високий рівень міжкультурної компетенції майбутніх фахівців допоможе їм адаптуватися та інтегруватися як у професійному середовищі своєї країни, так і на міжнародному рівні, уможливить вирішення комунікативних і професійних завдань у межах міжкультурної комунікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бахтин М. М. Философская культура XX века (Проблемы бахтинологии) / М. М. Бахтин. – СПб. : РГПУ, 1991.
2. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – М. : Искусство, 1979. – 424 с.
3. Богин Г. И. Обретение способности понимать: Введение в герменевтику / Г. И. Богин. – Тверь, 2001.
4. Богин Г. И. Филологическая герменевтика / Г. И. Богин. – Калинин : Изд-во КГУ, 1982. – 86 с.
5. Выготский Л. С. Мышление и речь / Л. С. Выготский. – М.– Л., 1934.
6. Гадамер Г. Г. Актуальность прекрасного / Г. Г. Гадамер. – М., 1991.
7. Тураева З. Я. Лингвистика текста / З. Я. Тураева. – М., 1986. – 127 с.
8. Richard Kern. Making connections through texts in language teaching / Richard Kern // Language Teaching. – 2008. – № 41.– P. 367–387.
9. Journal of Language Teaching and Research, Vol. 5, № 5 (2014), 1210-1217, Sep. 2014 doi:10.4304/jltr.5.5.1210-1217
10. Dimitrios Thanasoulas. The importance of teaching culture in the foreign language classroom / Dimitrios Thanasoulas. Radical Pedagogy, 2001.

УДК 811.111:371.3

Мірошниченко Е. В.
Київський національний
лінгвістичний університет

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ І ПИСЬМІ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У статті аналізуються сучасні тенденції формування у майбутніх економістів англomовної професійно орієнтованої компетентності в говорінні і письмі. Визначено об'єктивні і суб'єктивні фактори, що впливають на її формування. Запропоновано один із оптимальних шляхів її формування на основі інтегративно-диференційованого підходу, що базується на інтеграції і диференціації як провідних принципах створення інноваційних технологій навчання.

Ключові слова: компетентність, професійний, говоріння, письмо, студенти економічних спеціальностей, інтегративно-диференційований підхід.

Мірошниченко Э. В. Формирование англоязычной профессионально ориентированной компетентности в говорении и письме студентов экономических специальностей в контексте современных исследований. В статье анализируются современные тенденции формирования у будущих экономистов англоязычной профессионально ориентированной компетентности в говорении и письме. Определены объективные и субъективные факторы, влияющие на ее формирование. Предложен один из оптимальных путей ее формирования на основе интегративно-дифференцированного подхода, базирующегося на интеграции и дифференциации как ведущих принципах создания инновационных технологий обучения.

Ключевые слова: компетентность, профессиональный, говорение, письмо, студенты экономических специальностей, интегративно-дифференцированный подход.

Miroshnychenko E. V. Forming the English profession oriented competence of economic specialties students' speaking and writing in the context of contemporary researches. The article analyses modern tendencies in forming the English profession oriented speaking and writing competence of future economists. Subjective and objective factors influencing the competence have been determined. The optimal way of its forming on the basis of integrative-differential approach based on integration and differentiation as the main principles of innovative teaching technologies has been proposed.